

Zlatko Dukić, novinar i književnik

OGLEDALO TALENTA, ZNANJA I VJEŠTINE

Riječ na otvaranju Izložbe "Savremena bosanskohercegovačka fotografija"
Asocijacije za umjetničku fotografiju BiH, u BKC-u Tuzla

Malo koje udruženje, asocijacija ili organizacija u nas se, kao Asocijacija za umjetničku fotografiju Bosne i Hercegovine može pohvaliti da postoje 110 godina. S prekidima u aktivnosti, za koje nije kriva – pogotovo u tri rata, koja su, u međuvremenu, preoralala i u crno zavila ove prostore – Asocijacija je dobacila do početka 12. decenije svog rada i do toga da se pokazala jačom i vještijom od svih prepreka, problema, barikada i, napose, nerazumijevanja, koje nije nikakvo čudo uz u nas tako raskošno razgranat primitivizam.

Ali, ostavimo to po strani. Posvetimo se onome što je vrednije, ljepše i plemenitije – retrospektivnoj izložbi "Savremena bosanskohercegovačka fotografija", kojom nas Asocijacija večeras časti u Tuzli. Uz nemali napor – da iz obilja kvalitetnih radova, nastalih u samo deset proteklih godina, selektor Dragan Prole je za ovu posebnu priliku pažljivo odabrao samo 35 radova s potpisom 25 autora. Dakle, jedna vrsta reprezentativne ponude, koja je takva kakva je, samo naoko skromna, i zbog nenormalnih prilika, izazvanih pandemijom korone, a i zato što su te prilike objektivno morale uticati na nešto manji radni, motivacijski i stvaralački elan umjetničkih fotografa u cijeloj našoj zemlji.

Rukovođen kriterijima, u čiju vrijednosti, objektivnost i postojanost se vrlo lako uvjeriti, selektor se potrudio da, iako to nije bilo nimalo lako, napravi izbor radova koji i najrječitije i najubjedljivije govore o onome čime se danas može pohvaliti umjetnička fotografija – tačnije: što je kvalitet stvaralaca u toj oblasti – u Bosni i Hercegovini.

U vješto dokučenom miksu pejzaža, prirodnih atrakcija, detalja spomenika kulture i drevnih i novijih arhitektonskih vrijednosti, plus nezobilazan i za umjetničke fotografije vječan izazov – ljudski portret, izložba je ogledalo ne samo bogatstva, dragocjenosti i kvaliteta, koje valja naglasiti i afirmisati u ovoj oblasti. Ona je, u isto vrijeme, pečat upornosti, istrajnosti i nepoderivosti onih, koji su naoružani talentom, znanjem, vještinom i stvaralačkim nemirom, bez čega – kao što svi znamo – nema nijedne, pa ni umjetnosti fotografije.

Dovoljan je iole pomniji pogled na izložene radove, pa da se uoči tendencija uspješnog praćenja savremenih tokova, pravaca i dometa umjetničke fotografije u Evropi i svijetu. Uz to ide i evidentna, takođe lako uočljiva tehnička perfekcija i umijeće korištenja bezgraničnih mogućnosti novih kamera. U oči, zatim, pada vješto komponovanje sadržaja fotografija, s naglašenom harmonijom detalja i opštih mjesta, sa diskretnim akcentiranjem pojedinosti i uopštavanjem univerzalnih, svima razumljivih vrednota. Tu i tamo se, čak, može steći osjećaj "izujenosti iz cipela" pred radovima – a namjerno ne navodim nijedan rad i nijednog autora, da ne bih bio proglašen pristrasnim ili da nekoga favorizujem – u kojima se autorsko posjedovanje nerva za fiksiranjem izabranog sadržaja i fokusiranje privlačnog predmeta, na spontan način pretvara u posve originalan doživljaj i ugođaj.

Posebno je zanimljiv, pa zato vrijedan, odnos prema bojama i sjenkama. Korištenje mogućnosti kolor-fotografije, uz sve dodatne tehničke alate i sredstva, u vještih rukama vodi do predvorja savršenstva. Još korak fali da se iz tog predvorja kroči u srž savršenog.

Istovremeno, međutim, iskušani i dokazani majstori ne zaboravljaju – niti joj okreću leđa, jer znaju šta ona sve može – na crno-bijelu fotografiju. Osobito o portretima kada je riječ. Drevna istina o tome da istinski zaljubljenici, potvrđeni i dokazani stvaraoci, koliko god da se okrenu koloru, ipak nikad neće zanemariti crno-bijelo stvaralaštvo – i ovog puta se potvrđuje. To je, dakako, urodilo plodom, o čemu, kako tradicija nalaže, najbolje govore neopisivo upečatljivi portreti na ovoj izložbi.

Kada se ovome doda predanost stvaralaca kombinaciji tehnika i sredstava u dočaravanju pejzaža u različita godišnja doba, u približavanju prirodi i prirode nama kroz zanimljive prizore, detalje, objektivom ulovljene igre sjenki i vertikalna, odnos dijelova i cjeline, materijalizovana funkcija boje i bjeline – onda je slika kompletnija, a ugođaj koji doživljavamo ovom izložbom, još vredniji i veći.

Što je, svakako, bio cilj Asocijacije za umjetničku fotografiju BiH i organizatora ove smotre savremene bosanskohercegovačke umjetničke fotografije. Cilj je, suvišno je reći, u potpunosti ispunjen, a oni kojih ovdje večeras nema, nisu svjesni koliko gube.

Ovaj plemeniti prostor kulture i umjetnosti u tuzlanskom BKC-u, večeras je, zbog svega toga, oplemenjen novim medaljonom u njegovom neumornom i bogatom radu, a za mogućnost i priliku da izložbu proglasim otvorenom – mora reći da su mi veliko zadovoljstvo i privilegija.

Tuzla, 10.2. 2021.